

Lijst van vragen

1

Is er inzicht in hoeveel gevallen dubbeling van dierproeven te voorkomen is? Wat zijn de doelstellingen en wat zijn de maatregelen in het tegengaan van dubbelingen?

2

Kan de minister uitleggen waarom de jaarrapportage van de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) over dierproeven en proefdieren altijd pas in een van de laatste maanden van het jaar verschijnt als de vergunninghouders en de dierexperimentencommissies (DEC's) hun cijfers en verslagen al in het voorjaar moeten inleveren? Ziet de minister mogelijkheden om «Zo doende» voortaan in de eerste helft van het jaar te laten verschijnen?

3

Deelt de minister de mening dat het opnemen van aparte tabellen per vergunninghouder, zoals nu wordt gedaan voor universiteiten, universitaire medische centra en Defensie, een beter en completer beeld geeft van het proefdiergebruik dan de algemene verzameltabellen waarin alle cijfers bij elkaar zijn opgeteld? Zo ja, is de minister bereid voor iedere vergunninghouder een aparte tabel te laten opnemen in «Zo doende»?

4

Zijn in de tabel van Wageningen Universiteit de dierproeven opgenomen die worden uitgevoerd door de Animal Sciences Group?

5

Kan de minister aangeven hoeveel dieren er in 2009 in Nederlandse laboratoria zaten? Zo ja, kan de minister onderscheid maken naar diersoort? Zo nee, waarom kan de nVWA deze cijfers niet produceren op basis van de registraties die de vergunninghouders moeten aanleveren?

6

Zijn bij de nVWA gegevens bekend over de dieren die langer dan een jaar doorbrengen in de laboratoria of verblijven van de vergunninghouders, zoals de apen bij het BPRC, universiteiten of Hartelust? Zo ja, kan de minister dit overzicht naar de Kamer sturen? Zo nee, waarom niet?

7

Hoeveel proefdieren zijn er in 2009 gefokt in Nederland? Kan de minister onderscheid maken naar diersoort en naar proefdierfokkerijen en andere vergunninghouders?

8

Hoeveel proefdieren zijn er in Nederland geïmporteerd in 2009? Kan de minister onderscheid maken naar diersoort en herkomst?

9

Hoeveel proefdieren zijn er in 2009 geëxporteerd? Kan de minister onderscheid maken naar diersoort, exporterende instelling en bestemming van de dieren?

10

De nVWA meldt dat de hoogleraar proefdierkunde aan de Universiteit Utrecht voor 170 personen, bedoeld in artikel 9 Wet op de dierproeven

(Wod), aanvullende opleidingseisen heeft vastgesteld. Kan de minister dit nader toelichten?

11

Kan de minister uitleggen waarom de getalsverhouding van deskundigen binnen de DEC's op het gebied van dieren, alternatieven voor dierproeven, proefdieren en hun bescherming en de ethische toetsing, niet evenredig is?

12

Wat is de betekenis van de zinsnede «...de komende tijd bezien hoe het beleid om dierproeven terug te dringen verder vorm te geven...»? Wanneer kan de Kamer het concrete resultaat van deze verkenning tegemoetzien?

13

Uit de brief van 28 oktober komt een versnipperd en gefragmenteerd beleid naar voren waar losse initiatieven naast elkaar bestaan en gedeeltelijk elkaar aanvullen. Wat is de samenhang, hoe integraal is de aanpak en waar is de regie?

14

Is voor de komende jaren een verdere stijging van het aantal dierproeven op ratten als gevolg van verplichtingen in de REACH-verordening te voorzien? Zo ja, in welke mate?

15

Welke stappen worden door het kabinet ondernomen om het aantal dierproeven dat voortvloeit uit verplichtingen in de REACH-verordening te laten dalen?

16

Welk deel van de stijging van dierproeven op kippen komt door het onderzoek naar de invloed van voeding en welk percentage komt door het onderzoek naar de optimale bezettingsgraad in de huisvesting van vleeskuikens?

Kan de minister het onderzoek naar de invloed van voeding en een optimale bezettingsgraad in de huisvesting van jonge vleeskuikens, dat een van de redenen is van het gestegen aantal dierproeven op kippen, nader toelichten? Waar is dit onderzoek uitgevoerd?

Is de minister van mening dat überhaupt dergelijke dierproeven moeten worden gedaan voor voer? Geeft de bestaande wetenschappelijke kennis hierin niet voldoende antwoord? Waren er geen alternatieven?

17

Waarom is het aantal dierproeven op oudewereldapen gestegen?

18

Is de stijging van het aantal dierproeven op fretten tijdelijk van aard doordat deze voornamelijk kwam door de ontwikkeling van het vaccin tegen Mexicaanse griep? Zo nee, wat gaat het kabinet doen om deze trend te keren?

19

Welke instellingen hebben in 2009 dierproeven op welk exact aantal fretten toegepast, met welk onderzoeksdoel en met welk resultaat?

20

In welke mate worden er bij onaangekondigde inspecties meer ongeregelheden aangetroffen dan bij aangekondigde inspecties?

21

Welke doelstelling heeft dit kabinet om verdere stijgingen van dierproeven ongedaan te maken en een daling in te zetten? Welke maatregelen worden hiervoor ingezet?

22

Hoe heeft de stijging in proefdieren van 2,5% van 2008 op 2009 kunnen plaatsvinden?

23

Klopt het dat REACH de belangrijkste veroorzaker was van de stijging?

24

Wat is de status van de maatschappelijke klankbordgroep? Wat betekent de vertraging van de installatie van de klankbordgroep voor het dierproevenbeleid in Nederland?

25

Hoe verhoudt zich de klankbordgroep tot de in de motie Ormel c.s. (Kamerstuk 30 168, nr. 9) gewenste brede maatschappelijke adviescommissie over proefdieren en alternatieven voor dierproeven?

26

Wat zal de inzet zijn van de Nederlandse regering als het gaat om bijsturing van gevolgen van het REACH-beleid voor proefdieren?

27

In hoeverre vindt er nu eigenlijk data-sharing plaats om dierproeven te voorkomen en beperken? Kan de minister dit onderbouwen met feiten? Zo niet, kan de minister dan aandringen op een verder onderzoek om deze gegevens boven tafel te krijgen?

28

De Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen (KNAW), de Vereniging van Universiteiten (VSNU) en de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU) hebben zich verplicht de Code openheid dierproeven te volgen. Is de minister bekend of de overige vergunninghouders zich eveneens hiertoe zullen verplichten? Zo nee, is de minister bereid te bevorderen dat ook de overige vergunninghouders de Code openheid gaan volgen?

29

Wat was de aard van de betreffende proeven voor vleeskuikens? Hoeveel proefdieren zijn hiervoor gebruikt en hoeveel zijn hieraan overleden?

30

Zijn er meer bedrijven dan Organon en het Erasmus Medisch Centrum die actief aan openheid doen? Zo ja, welke?

31

Blijkens de controle van de nVWA op de wettelijk gestelde deskundigheidseisen waren twee van de gecontroleerde personen «niet helemaal bevoegd voor de handelingen die ze uitvoerden». Wat betekent in dit verband «niet helemaal bevoegd»?

32

Kan de minister uiteenzetten waaruit het ongerief bij eiceldonoren voor biotechnologische handelingen bij proefdieren bestaat?

33

De nVWA spreekt over het genereren van dieren met een bepaald genotype in het buitenland. Wat wordt er bedoeld wanneer de nVWA erover spreekt dat dit zowel binnen internationale samenwerkingsprojecten als op commerciële basis gebeurde? Kan de minister voorbeelden geven van beide situaties?

34

Op welke manier en waar kan een onderzoeker in een vroegtijdig stadium van zijn onderzoek terecht voor expertadvies over proefdiervrije alternatieven of alternatieven met minder proefdieren in de onderzoeksopzet? In hoeverre gebeurt dit structureel en in hoeverre wordt dit aangemoedigd?

35

Op welke manier zijn de adviesfunctie en de controlefunctie gescheiden bij de DEC's?

36

Hoe verklaart de minister dat er slechts 0,7% afwijzingen zijn bij de DEC's?

37

In hoeverre hebben DEC's een adviesfunctie?

38

Academische DEC's voldoen minder aan de wettelijke eis tot een evenredige getalsverhouding, schrijft de nVWA. Hoe verklaart de minister dat?

39

In 2009 zijn 4 696 nieuwe onderzoeksplannen getoetst. Kan de minister hiervan een overzicht geven? Hoe verklaart de minister dat dit aantal onderzoeksplannen het hoogste is in de afgelopen vier jaar?

40

De nVWA meldt dat in vijf gevallen een DEC een negatief advies heeft gegeven aan een vergunninghouder over een onderzoeksplan. Kan de minister aangeven om welk soort onderzoek dat ging en wat de reden was van de negatieve adviezen?

41

Zijn de problemen die de DEC's rapporteren over het aantrekken van nieuwe leden en de belasting voor de DEC reden voor de minister om de instelling van een landelijke DEC te overwegen?

42

Wat gaat de minister doen in vervolg op de constatering dat data-sharing bemoeilijkt wordt door richtlijn 91/414/EEG over pesticiden?

43

Op welk(e) onderzoek(en) wordt gedoeld door de DEC die meldde problemen te hebben met de afweging van dierproeven die betrekking hadden op de bio-industrie?

44

Kan de minister de toxicologische testen in het kader van REACH, die hebben geleid tot een forse stijging van het aantal dierproeven op ratten, nader toelichten?

45

Welke ontwikkeling verwacht de minister de komende jaren als het gaat om de implementatie van REACH en het gebruik van proefdieren? Op welke wijze denkt de minister het aantal dierproeven beperkt te houden in het licht van de implementatie van REACH?

46

Kan de minister een aantal voorbeelden geven van experimenten die zijn ingedeeld in de categorie «beantwoording van een andere wetenschappelijke vraag»?

47

Kan de minister de cijfers over het hergebruik van proefdieren nader specificeren naar diersoort en type onderzoek? Welke diersoorten worden in het algemeen vaker hergebruikt dan andere?

48

Kan de minister een aantal voorbeelden geven van het hergebruik van proefdieren in de afgelopen jaren waaruit blijkt hoe vaak een bepaald dier (bijvoorbeeld een aap) kan worden gebruikt in experimenten, hoe lang zo'n dier al in een laboratoriumomgeving leeft en wat de uiteindelijke toekomst van het dier zal zijn?

49

Hoe vaak worden proefdieren na afloop van de experimenten herplaatst in opvangcentra, bij particulieren of anderszins? Om welke diersoorten gaat het dan zoal?

50

Welke onderzoeken zijn er in 2009 uitgevoerd op dieren uit de wilde fauna? Om welke diersoorten ging het?

51

Kan de minister bevestigen dat in 2009 proeven zijn uitgevoerd op uit het wild gevangen jonge vossen voor onderzoek naar de rol van de vos bij de verspreiding van vogelgriep? Bij welke vergunninghouder is dit onderzoek uitgevoerd? Kan de minister het onderzoek inclusief de hypothese nader toelichten en daarbij aangeven welke mate van «ongerief» werd ingeschat voor deze dieren?

52

Hoe verklaart de minister dat het aantal dierproeven in het onderwijs nog steeds een stuk hoger is dan een aantal jaar geleden?

53

Kan de minister het onderzoek nader toelichten waarvoor vrijstelling is verleend van het verbod op de LD50/LC50-testen op vissen? Welke mate van «ongerief» is gescoord bij deze experimenten? Waarom is er toestemming gegeven voor dit onderzoek en kan de minister toelichten waarom het noodzakelijk zou zijn om de betreffende stoffen op de markt te brengen? Met andere woorden: is overwogen om van de experimenten af te zien en te accepteren dat een bepaalde stof (voorlopig) niet op de markt gebracht kan worden?

54

In de Europese richtlijn wordt vermeld dat proeven waarbij dieren langdurig ernstige pijn, lijden of angst ondergaan moeten worden verboden. Welke dierproeven vallen daaronder? In hoeverre heeft dit betrekking op de categorieën ernstig ongerief en zeer ernstig ongerief?

55

Kan de minister voorbeelden geven van experimenten waarbij geen anesthesie is toegepast omdat dat «onverenigbaar was met de proef» of omdat het «praktisch niet uitvoerbaar was»?

56

Kan de minister voorbeelden geven van experimenten waarbij geen pijnbestrijding is toegepast omdat dat «onverenigbaar was met de proef» of omdat het «praktisch niet uitvoerbaar was»?

57

Kan de minister voorbeelden geven van experimenten waarbij sprake was van respectievelijk ernstig en zéér ernstig ongerief en deze experimenten nader toelichten?

58

Kan de minister aangeven welke dodingmethoden zoal worden gebruikt voor het doden van proefdieren of dieren uit voorraad?

59

Hoe verklaart de minister de grote stijging van het aantal genetisch gemanipuleerde dieren dat in voorraad is gedood, 306 021 in 2009? Hoe verhoudt deze stijging zich tot de beperktere stijging van het aantal in 2009 verworven genetisch gemanipuleerde dieren? Kan de minister het aantal genetisch gemanipuleerde dieren dat in voorraad is gedood nader specificeren naar diersoort?

60

Kan de minister uiteenzetten waarom het in stand houden van sommige lijnen, stammen of transgene dieren precies zoveel dieren vergt? Kan de minister daarbij de processen omschrijven die worden doorlopen bij het creëren van een genetisch gemanipuleerd dier en het aanhouden van een reeds gecreëerde lijn of stam en daarbij onderscheid maken naar diersoort?

61

Kan de minister de onderzoekscategorie «schadelijkheid van stoffen bestemd voor gebruik in de agrarische sector» nader toelichten? Heeft de minister voorbeelden van dergelijk onderzoek en aan welke stoffen moet hierbij worden gedacht? Gaat het om nieuwe stoffen die op dieren zijn uitgetest? Zo ja, waarin ligt precies de noodzaak om deze nieuwe stoffen beschikbaar te maken? Als het (ook) gaat om bestaande stoffen, kan de minister dan toelichten om hoeveel experimenten het ging en of deze al of niet zijn uitgevoerd in het kader van REACH?

62

Kan de minister de onderzoekscategorie «schadelijkheid van stoffen bestemd voor gebruik in de industrie» nader toelichten? Heeft de minister voorbeelden van dergelijk onderzoek en aan welke stoffen moet hierbij worden gedacht? Gaat het om nieuwe stoffen die op dieren zijn uitgetest? Zo ja, waarin ligt precies de noodzaak om deze nieuwe stoffen beschikbaar te maken? Als het (ook) gaat om bestaande stoffen, kan de minister dan toelichten om hoeveel experimenten het ging en of deze al of niet zijn uitgevoerd in het kader van REACH?

63

Kan de minister de onderzoekscategorie «schadelijkheid van stoffen bestemd voor gebruik als toevoegingen in voedingsmiddelen voor menselijke consumptie» nader toelichten? Heeft de minister voorbeelden van dergelijk onderzoek en van voedingsmiddelen voor menselijke

consumptie waaraan de te testen stoffen zijn toegevoegd? Kan de minister toelichten waar precies de noodzaak ligt van het toevoegen van stoffen aan voedingsmiddelen voor de mens?

64

Kan de minister de onderzoekscategorie «schadelijkheid van stoffen bestemd voor gebruik als toevoegingen in voedingsmiddelen voor dierlijke consumptie» nader toelichten? Heeft de minister voorbeelden van dergelijk onderzoek en van voedingsmiddelen voor dierlijke consumptie waaraan de te testen stoffen zijn toegevoegd? Kan de minister toelichten waar precies de noodzaak ligt van het toevoegen van stoffen aan voedingsmiddelen voor dieren?

65

Kan de minister de onderzoekscategorie «schadelijkheid van stoffen die schadelijk (kunnen) zijn voor het milieu (anders dan hierboven vermeld)» nader toelichten? Heeft de minister voorbeelden van dergelijk onderzoek en aan welke stoffen moet hierbij worden gedacht? Gaat het om nieuwe stoffen die op dieren zijn uitgetest? Zo ja, waarin ligt precies de noodzaak om deze nieuwe stoffen beschikbaar te maken? Als het (ook) gaat om bestaande stoffen, kan de minister dan toelichten om hoeveel experimenten het ging en of deze al of niet zijn uitgevoerd in het kader van REACH?

66

Voor welk doel zijn de 2 658 dierproeven uitgevoerd, als zij niet direct of indirect gericht waren op het belang van de gezondheid of voeding van mens of dier? Kan de minister de experimenten nader toelichten, en daarbij duidelijk maken op welk belang de proeven dan wel waren gericht? Op welke dieren zijn deze dierproeven uitgevoerd? Hoe hebben deze experimenten kunnen plaatsvinden buiten de wettelijke bepaling om die stelt dat alleen toestemming wordt gegeven voor dierproeven die gericht zijn op het hierboven omschreven belang?

67

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op paarden? Hoe verklaart de minister de stijging van 5% ten opzichte van 2008?

68

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op varkens? Hoe verklaart de minister de stijging van 8,4% ten opzichte van 2008?

69

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op geiten? Hoe verklaart de minister de stijging van 49,9% ten opzichte van 2008?

70

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op reptielen? Hoe verklaart de minister de stijging van 53,1% ten opzichte van 2008?

71

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op respectievelijk cavia's, ratten, hamsters en muizen?

72

Welke dieren worden bedoeld met de categorie «andere knaagdieren» en welke experimenten zijn er op deze dieren verricht?

73

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op konijnen?

74

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op respectievelijk honden, katten en fretten?

75

Welke dieren worden bedoeld met de categorie «andere vleeseters» en welke experimenten zijn er op deze dieren verricht?

76

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op nieuwewereldapen en oudewereldapen? Om welke apensoorten ging het en waar kwamen de dieren vandaan?

77

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op respectievelijk schapen en runderen?

78

Welke dieren worden bedoeld met de categorie «andere zoogdieren» en welke experimenten zijn er op deze dieren verricht?

79

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op respectievelijk kippen en kwartels?

80

Welke dieren worden er bedoeld met de categorie «andere vogels» en welke experimenten zijn er op deze dieren verricht?

81

Kan de minister voorbeelden geven van dierproeven die zijn uitgevoerd op respectievelijk amfibieën en vissen?

82

Kan de minister het duikmedisch onderzoek met varkens, uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Defensie, nader toelichten? Welke handelingen zijn verricht op de dieren en waartoe dienden de experimenten?

83

Kan de minister het onderzoek met zenuwgassen dat door het ministerie van Defensie is uitgevoerd op cavia's nader toelichten en daarbij expliciet ingaan op het ernstige ongerief dat in meer dan de helft van de experimenten is opgetreden?

84

Kan de minister het onderzoek in de categorie «(na)zorg personele inzetbaarheid» dat het ministerie van Defensie in 2009 heeft laten uitvoeren op ratten en apen nader toelichten? Welke handelingen zijn er met en op de dieren verricht? Waar zijn de apen vandaan gekomen en hoe oud waren de dieren ten tijde van de experimenten? Zijn er op de apen al

eerder experimenten verricht? Zijn de dieren in leven gelaten na de experimenten voor Defensie? Zo ja, waar bevinden zij zich nu en hoe ziet de toekomst eruit voor deze dieren?

De voorzitter van de commissie,
Smeets

Adjunct-griffier van de commissie,
Clemens